

INGEZONDEN.

Geachte Redactie,

Het Decembern timer van dit Tijdschrift bracht onder meer een artikel van de hand van Collega Bisseling over „Tandheelkunde en Ziekenfonds”. Het valt niet genoeg te waardeeren, dat wij jaarlijks van zijn hand een werkelijk leerzaam overzicht krijgen van de verrichtingen in zijn fonds; ditmaal echter brengt hij een kwestie ter sprake, die m.i. noodzakelijk onder de oogen dient te worden gezien.

Het geldt n.l. de wijze waarop in dit Haagsche fonds de kunstgebitten worden afgeleverd. Op blz. 853 e. v. van de December-aflevering houdt Coll. B. een beschouwing over deze kwestie, die ik eenvoudig *verbijsterend* vind!

De gebitten (alles caoutchouc) worden alleen gemaakt op aanwijzing van Coll. B. en na een zekeren proeftijd door hem gecontroleerd, waardoor dan voorkomen wordt, dat „de patiënten pronken met sneeuw witte voortanden, terwijl de overige niet zoo zichtbare tanden, kiezen en necrotische wortels, vergaarbakken van onverteerd voedsel zijn”.

Waarin bestaat die aanwijzing van Coll. B.? Daar ik vermoed, dat hij niet over elken patiënt een consult heeft met zijn tandtechnicus zal die aanwijzing dus waarschijnlijk het aantal tanden of kiezen, dat gewenscht is, bevatten. Wat gebeurt er, wanneer na den proeftijd er geen „sneeuw witte tanden” zijn, doch wel een slecht functioneerende prothese? Moet dan de tandtechnicus op last van den tandarts het gebit, zonder kosten voor den patiënt, net zoo lang overmaken tot het naar diens meening goed is?

Coll. B. is, geloof ik, verbaasd dat „eenige collega's niet tevreden zijn over deze regels”. Ik voor mij hoop en geloof, dat die „eenige collega's” vrijwel *alle* collega's zullen zijn! Dat er „wettelijk niets tegen in te brengen schijnt te zijn” moet nog bewezen worden.

Inderdaad verbiedt niets den gebittenmaker zijn beroep uit te oefenen, doch hier valt onder te verstaan: het *maken* van gebitten! Geen sterveling zal daar iets tegen hebben! Doch volgens alle begrippen der moderne tandheelkunde, is de tandvervangkunde een onverbreekbaar deel van de tandheelkunde en valt de uitoefening

daarvan dus onder die van de tandheelkunst, d.i. de Geneeskunst en is de onbevoegde beoefenaar strafbaar. Dat de Hooge Raad hierin nog niet heeft beslist, is een argument, volkomen verklaarbaar van de zijde van den praktiseerenden tandtechnicus, doch doet eenigszins vreemd aan, uit den mond van een tandarts!

„De regeling is praktisch, bespaart veel tijd, die ten goede komt aan de *tandbehoudkunst*, die dan toch in alle geval van grooter gewicht is en meer in ons streven ligt, dan de *tandvervangkunst*, hoewel deze laatste voorzeker ook zeer belangrijk is.”

Neen collega, hier slaat gij m.i. de plank mis en hierom draait de heele kwestie. De tandvervangkunst is volstrekt niets minder belangrijk, ja er kunnen zich gevallen voordoen, waarin zij veel belangrijker is voor den patiënt, dan de tandbehoudkunst, in casu voor alle slachtoffers, die een volle prothese moeten hebben en bitter weinig plezier van de tandbehoudkunst zullen beleven.

Maar wij behandelen toch niet de *tanden* of *kiezen* van den patiënt; wij behandelen het *gebit*, en hier is geen behoudkunst van vervangkunst te scheiden. Op ons rust de verantwoordelijkheid voor het welzijn van dat gebit, en die is m.i. niet te vereenigen met het zenden van patiënten naar den tandtechnicus.

Als een bezwaar erkent Coll. B. het gevaar van besmetting door gebrek aan medische opleiding van den technicus. Hij acht dit echter niet belangrijk, daar hij er in 10 jaar geen kwade gevolgen van gezien heeft en bovendien veronderstelt dat de technici evenals de kappers (sic!) er wel maatregelen tegen zullen nemen.

Dit is wel het merkwaardigste uit de heele beschouwing; ik acht werkelijk eenig commentaar overbodig! Wat ik alleen niet begrijp, is, dat Coll. B. niet consequent blijft en bijv. de geprepareerde caviteten door den technicus laat vullen. Dat is dan toch ook volkomen onschuldig en bespaart eveneens een massa tijd. En waarom ter wereld zou de technicus geen tandsteen kunnen afnemen? Er zal in deze richting nog heel wat voor hem te doen vallen!

Dat de regeling een ethisch bezwaar zou hebben wordt door Coll. B. ontkend. Er is n.l. volgens hem geen ongeoorloofde samenwerking tusschen tandarts en technicus en de gebittenmaker wordt niet door den tandarts gedekt!

Ik zou zoo zeggen, dat hij nogal aardig „gedekt” wordt, doch afgezien hiervan, komt het mij voor, dat Coll. B. een verkeerd begrip heeft van het woord „ethisch”.

Als er geen ongeoorloofde samenwerking is, dan is er dus geen *wettelijk* bezwaar, maar dan kunnen er nog reusachtige *ethische* bezwaren zijn, en die zijn er dan ook naar mijn bescheiden meening.

Wanneer werkelijk de toestand zoo goed is, als wij van Coll. B. moeten aannemen, dan zou je toch eigenlijk als eerlijk man je pro-

these-patiënten den raad moeten geven: Ga naar dien technicus, dat gaat uitstekend en je hebt een volle prothese voor f 35.—!

Zou er hier niet „something wrong” zijn?

Wat betreft het in de hand werken der onbevoegde uitoefening der tandheelkunst, acht Coll. B. dit niet buitengesloten, hij troost zich echter met de gedachte, dat zoodra de techniker iets strafbaars doet „het geheel in het doel onzer Mij. ligt, om te bereiken, dat aan de bestaande wet de hand gehouden en deze desnoods veranderd wordt”.

Geachte Collega, er is in de Tandheelkunde een gezegde, dat U niet onbekend zal zijn: „Prevention is better than cure!” Acht U het nu werkelijk rationeel dat onze Maatschappij eerst toestanden in het leven gaat roepen, die zonder eenigen twijfel de onbevoegde uitoefening in de hand moeten werken, om dan later de heerlijke satisfactie te hebben, de heilige Justitia eens een heel enkelen keer een offer in de handen te spelen?

Ik wil van de gastvrijheid van het Tijdschrift geen misbruik maken, door hier nog langer over door te gaan, ieder die zich voor deze dingen interesseert kan ik verwijzen naar het vele, wat Collega Klinkhamer op dit gebied de laatste jaren heeft gepubliceerd.

Ik heb echter gemeend deze kwestie te moeten bespreken, omdat zij m.i. uitdrukkelijk wijst op een fout in onze Maatschappij, waaraan alleen haar jeugd vermoedelijk schuld heeft.

Wat geeft het n.l., wanneer de Commissie B. O. U. T. en misschien nog anderen, zich veel tijd, moeite en kosten getroosten, in zake het tot klaarheid brengen van al deze kwesties, wanneer door leden van de Maatschappij dingen worden gepubliceerd als dit stuk van den heer Bisseling?

Men, en speciaal Collega Bisseling, begrijpe mij niet verkeerd! Ik heb alle respect voor de meening van anderen, maar in zaken als deze behoort slechts een *algemeene* meening te bestaan. Wanneer mocht blijken, dat de meerderheid van de leden van onze Maatschappij de inzichten deelt van Coll. Bisseling, dan kan de commissie B. O. U. T. zich heel wat moeite sparen. Is dit echter niet het geval, dan dient de Mij. in deze een richting aan te geven, en zullen eenige regels tandheelkundige ethica, waaraan de leden zich zullen hebben te houden, onvermijdelijk blijken!

Hoe eerder een van beiden gebeurt, hoe beter voor alle partijen en daarop heb ik gemeend de aandacht te moeten vestigen!

U, geachte Redactie, dankend voor de plaatsruimte,

Uw dw.

CH. F. L. NORD.

Gorinchem, 3 Januari 1917.